

◆ ST. OLAV ◆

Nr. 27

Oslo, den 3. juli 1935.

+7. årg.

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: mrg. Dr. Karl Kjølstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 10695 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige-dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun mandag kl. 3—4.

INNHOLD: „Fred - Velferd - Lykke“ — To jubilerende katolske universitet — Otto av Habsburg — En betraktning — Ministrantene Bergen reiser til Hardanger og tar sine søstre med — Spørsmål og svar — Olsok-Valfarten — Festsang til mrg. Witte -- Herhjemme — og derute — Vår feriekoloni.

„Fred — Velferd — Lykke.“

Vår tid skulde være fredens, velferdens og lykkens tid. Det vrirler av samfundsmessige, politiske, videnskapelige og andre innretninger, foranstaltninger, foreninger og partier i alle mulige avskygninger for å hjelpe menneskene frem til lykke velferd og fred. Man kjempet — for å få fred. Man ødelegger og herjer — for å få fremme velferd. Man plyndrer, fusker, bedrar — for at lykken må bli fullkommen! Man organiserer sig, danner trustar, samvirkende korporasjoner, m. m., for å beskytte sig mot utbytning og for å være så meget bedre istand til å utbytte andre og derved skaffe sig så meget mere fred, velferd og lykke.

Fra samfundets høieste tinder til dets dypeste grundvoll er alt og alle i feberaktig høispining — for å skaffe sig selv den fred, den velferd og den lykke som alle vil tilrive sig selv alene. Derfor kjemper snart sagt alle mot alle, da alle føler sig forurettet og er misfornøyd, har det vont og er ulykkelige fordi de mener, at de ikke har det så godt som alle andre, som de anser for bedre stillede og lykkeligere.

I hver nasjon ar der en eller flere nasjonalfor-samlinger av folkerepresentanter der arbeider i sit ansikts sved hele året rundt for å utarbeide love til fremme og vern for folkenes fred, velferd og lykke. Og lovene øker i uhyggelig grad og er blit så mangfoldige at snart ingen borger formår å gjøre et skridt eller si et ord uten at han kan dras til ansvar for domstolene for å ha overtrådt minnst et snes lovparagraffer. Derfor: Jo flere love der lages desto mindre er man tilfreds og lykkelig, desmer strides der og kjempes, fordi lovene ikke løser problemene men forflerer dem, idet de reiser nye konfliktpunkter og kompliserer de allerede fra før av innviklede livsforhold. Man oplever underti-

den de merkeligste lovfenomener, love som alle er misfornøiet med, selv de som har laget dem med stort besver, — eller love som kun tilfredsstiller dem som har makten og som nesten bestandig er i minoritet. Men hele denne veldige masse love tjener bare til å vanskeliggjøre fred, velvære og lykke ennda mer selv om de ophever straf for forbryderske handlinger eller gjør disse lovlige. Fred, velvære og lykke uteblir stadig.

Alle hungrer og tørster efter fred, velferd og lykke og derfor foregår der en hektisk og fortvilet kamp for å tiltvinge sig disse goder på alle områder. Alle vil ha monopol på dem, og derfor overfaller den ene den annen og skubber tilside alt og alle som er i veien. Enhver vil stå på det høieste trin og ingen tåler at noen annen står der. Mens denne kamp pågår øker elendigheten, desperasjonen stiger, usikkerheten og uhyggen vokser, krisene tar til, ultimater og trusler utstedes i øst og vest, og ingen kan eller tør stole på noen.

Men hvad er det som mangler og hvad står i veien for at den fred, den velferd og den lykke som alle lenges efter og kjemper for, kan bli en fullbyrdet realitet og et felles eie? Den første og store feil er, at menneskene ikke tåler å høre den sannhet: at de beherskes ene og alene av et bundløst materialistisk begjær, som søkes tilfredsstillet ved løgn og uretferdighet i direkte strid med alt som heter nestekjærlighet.

Men hvad skal vi gjøre? —

Ja, dette er det store spørsmål, som alle stiller og alle besvarer, hver på sin måte efter sin åndelige eller materialistiske innstilling.

Der er dog et svar som er det riktige og helt fyldestgjørende. Og det er kort og enkelt dette:

Vi må høre og følge ham som er veien, sannheten og livet. Han har freden i sin makt og gir den: «Min fred gir jeg eder, min fred etterlater jeg eder». Han gir den rikeligste løn for alt hvad man gjør for ham: «Betaler hundre fold og gir et evigt liv». Vil menneskene for alvor leve i fred, velferd og lykke, må de etter Frelserens eksempel gjøre sannhet, retferdighet og kjerlighet til sit eget livs grunnlov i stat og hjem, i politik og økonomi, i alle nasjonale og internasjonale anliggender. Alt hvad der avviker fra denne lov eller ikke stemmer med den vil uvegerlig enten hindre eller forstyrre fred, velferd og lykke såvel i samfundet som hos individene, eller likefrem fremkalle ufred, ruin og ulykke, med alt det disse onder fører med sig.

C. Riesterer.

To jubilerende katolske universitet:

Louvain, Belgien — 100 år.

L'Institut Catholique, Paris — 60 år.

Det kaos i åndslivet, som intrådte med den såkalte «opplysningslid», rev også den videnskapelige enhet, som hadde vært enerådende i middelalderens studier, med sig. Istedenfor det harmoniske samarbeid mellom de enkelte videnskapsgrener kom de forskjellige disipliner nu i motsetningsforhold til hverandre. Denne negative utvikling var helt logisk og unngåelig i det øieblikk pseudofilosofiske og naturvidenskapelige teorier av høist tvilsom verdi inntok den plass som hittil teologien — læren om de uimotsigelige, overnaturlige sannheter — hadde bekledd. Det var umulig å få istand et samarbeid mellom de forskjellige videnskapsgrener, og katolikkene, som krevet at videnskapen skulde besidde en indre enhet som stemte overens med de høyeste ideer og den høyeste sannhet og derfor måtte harmonere med fornuften og troen, kunde ikke forholde sig uvirksomme i dette kaos. De erkjente det som sin plikt å grunne nye universiteter i hvilke de gamle tradisjoner fra middelalderens åndsliv kunde dyrkes i fornyet skikkelse. Og således opstod der katolske universiteter i Belgien, Frankrike, Holland, Italien og Amerika — til sist også i Japan og Kina.

To av disse videnskapelige institutter med særlig katolsk preg — det belgiske universitet i Louvain og det parisiske «Institut Catholique» — har i juni måned feiret henholdsvis sitt 100 års og 60 års jubileum. Begge disse universiteter er centrer for et videnskapelig arbeid som har sin bunn og grunn i troen. I de årtier de har bestått har de — sier dr. Heinrich Römer — utklekket en romersk-katolsk åndelig elite og beviser den dag i dag at de katolske universiteter står på en videnskapelig høide som få andre universiteter kan måle sig med.

*

Louvain-universitetets historie går helt tilbake til 1426, da hertug Johan IV av Brabant med pave Martin V's billigelse la grunnstenen til det. I det 15. og 16. århundre var det et bollverk for katolsk tenkning. Det blev et centrum for humanismen. — Erasmus virket der i flere år, og Justus Lipsius var en av dets ledende krefter. Til tider var

det over 6000 elever av de forskjellige nasjonaliteter. I det 17. og 18. århundre strålte mange store navn fra dets himmel — men den førerstilling som univeritetet inntok i kampen mot de jakobinske ideer opvakte franskmennenes lidenskapelige fiendskap, hvorfor det måtte lukke sine porter da Frankrike i 1797 hadde fått fast fot i det sydlige Nederlandene. Nitten år senere lukket det op igjen — men det var ikke det gamle Louvain: det teologiske fakultet manglet. Det lykkedes ikke å gjenerobre den gamle anseelse — det hadde mistet sin katolske substans og kunde ikke hevde sig ved siden av universitetene i Liège og Gent.

1833 møttes imidlertid de belgiske biskoper i Malines for å drøfte den katolske videnskaps fremtid. Man besluttet da å gjøre bruk av den i forfatningen garanterte undervisningsfrihet og grunnlegge et katolsk universitet. Noen måneder senere åpnet det av førerne for det liberale parti stiftede universitet i Bruxelles, hvilket ga støtet til at man med en gang gikk i vei med å realisere den katolske universitetsplan.

Den 4. november 1834 åpnet det nye katolske universitet i Malines sine dører — og da man 1835 lukket det de hensykende statsuniversitet i Louvain optok mgr. de Ram, det katolske universitets rektor underhandling med Louvains borgermester om kjøp av de gamle universitetsbygninger. Noen måneder senere flyttet det katolske universitet fra Malines til Louvain. Den statsanerkjennelse som siden 1841 utkrevdes for et eksamen skulde være gyldige kunde det imidlertid ikke opnå på grunn av de liberales motstand — men den indre utvikling skred fort frem. Der opstod en rekke av videnskapelige forskningsinstitutter: i forbindelse med det teologiske fakultet en skole for orientalske sprog — i forbindelse med det juridiske fakultet en skole for politisk og social videnskap — et institutt for thomistisk filosofi i forbindelse med det filosofiske og litteraturhistoriske fakultet, og i forbindelse med det naturvidenskapelige fakultet en bergverksskole og en elektroteknisk skole. Studentenes antall steg til 2500 — men med verdenskrigen brøt tunge stunder inn over det: biblioteket og flere av universitetets bygninger blev skutt i brand under kampene omkring byen august 1914. Etter krigen er de dog hurtig blitt kjenopbygget med hjelp fra utlandet og nye institutter er kommet til. Det finnes nu 4200 studenter der. Alle de viktigste forelesninger holdes både på fransk og flamsk. Mgr. Ladeuze som i 25 år har vært universitetets rektor kan med tilfredshet notere det opsving som de senere år har bragt. Høiskolen er verdensberømt.

*

Ikke fullt så gunstig er «Institut Catholique»s stilling — betegnelsen universitet er forbudt av staten. I over 30 år har mgr. Baudrillart vært dets rektor. Det er opprettet i 1875 av mgr. d'Hulst og det har overtatt arven etter middelalderens berømte Sorbonne, idet det nu i 60 år har formidlet troens og den katolske videnskaps store tradisjoner til den unge franske intelligens. Statsanerkjennelse har instituttet ikke så litt som dets søsterinstitusjoner i Angers, Lille, Lyon, og Toulouse, så de studerende må avlegge sine eksamener ved et statsuniversitet. Så meget mere beundringsverdige er det at der er så mange elever. Mens elevenes antall i 1885 var 232 er det nu 2184 og der er fakulteter, teologi, kånonisk rett, filosofi, jura, litteraturhistorie og naturvidenskap med en tilsluttet socialøkonomisk gren Et St. Josephs hospital, det socialøkonomiske institutt Beauvais og det gregorianske institutt er likeledes knyttet til instituttet. Blandt lærer-

Otto av Habsburg.

— en katolsk fyrstesikkelse.

Ifjor sommer — i august — kunde man nesten hver morgen se en ung mann, ledsaget av to litt eldre herrer, knele under menighetsmessen i St. Olavskirken i Oslo. Det var «der Kaiser», som han blev tiltalt og omtalt av sine ledsagere: den unge Otto av Habsburg, pretendenten til Østerikes og Ungarns trone — opdradd i fattigdom av en mor, som ikke et øjeblik har glemt det ansvar en forsvunnen fortid har lagt på hennes skuldre, og som derfor med gode venners hjelp har satt alt inn på å forberede sin eldste sønn til den stilling, han er født til men senere av skjebnen slynget så langt bort fra som det vel er mulig å komme. At det er lykkes henne viser de brever, som den unge fyrste nylig har utgitt.

Man har lenge visst at fyrst Otto's nærmeste omgivelser aldri har anerkjent de nuverende regjeringsforhold i Østerrike, men bare ventet og arbeidet på den dag, da Habsburgerne atter skulde innta sin gamle trone. Men han selv har inntil nu forholdt sig stille, i alle tilfelle ubemerket av verdens øjner unntagen ved det ene: at han overhodet eksisterte. Han har latt andre tale for sig, skrive om sig, agiterte og diskuterte — inntil han nu er trått personlig frem. Offentligheten kjente vel noet til ham gjennom Karl von Werkmanns bok: «Otto von Habsburg, ein ungelöstes europaisches Problem» (Ralph A. Hoeger-Verlag, Wien-Leipzig), men det av denne forfatter tegnede billede av den unge fyrste er i den grad inspirert av en glødende kjerlighet til Habsburgerne at skildringen ikke er blitt så objektiv sann som ønskelig. Nu har imidlertid Otto von Habsburg på samme forlag selv utsendt en bok: «Briefe aus der Verbannung», som gir alle interesserte et førstehånds kjennskap til den personlighet der er utsett til å løfte den tyngste arv som kanhende i vår tid er lagt til et enkelt menneske, idet den besvarer spørsmålet: tenker han selv på å løfte denne arv —? Avskrekkes han ikke av det kaos hvori hans fedreland befinner sig —?

«Briefe aus der Verbannung» later ingen plass mulig for tvil — svaret er så absolutt som det kan bli: «Det har aldri vært noen lett opgave å være keiser av Østerrike. Men det er en hellig plikt, som ligger hinsidig om man føler ærgjerighet eller glæde eller lede ved den. Den østerikske trone er min — Østerrike er mitt. Ved mine forfedre har jeg mottatt den opgave å skulde bevare dette Østerrike og opprettholde med Guds nåde dette lands sik-

Erkehertug Otto av Habsburg.
(Fotografert under sitt ophold i Oslo.)

kerhet, ro og velfærd. Jeg hverken vil eller kan gi avkall på dette oppdrag selv om det skal koste mig, som min far, livet».

Han betrakter derfor heller ikke sig selv som tronpretendent — det fremgår av disse brever, som praktisk talt alle er svar på østerikske demonstrasjoner av troskap og hengivenhet, at heller ikke Otto så litt som hans omgivelser har anerkjent den lov, som har ramt hans hus, berøvet ham tronen og forvist ham til utlandet. Det er kun nødvendigheten, som følge av overmakten, at han opholder sig i landflyktighet — efter sin fars dør anser han sig som keiseren i kraft av den absolutte tronfølge.

Det er noet uendelig tragisk og rørende ved denne innstilling når man betenker, hvilken byrde den legger på hans skuldre. 23 år og keiser — en forvist keiser over et land, som nu i snart et kvart århundre har været herjet av økonomiske, sociale og politiske kriser. Hvem er denne unge mann som gjør fordring på et ansvar som vel de fleste — selv av hans likemenn — vilde vike tilbake for —?

Brevene besvarer alle disse spørsmål. Læs dem

kreftene er mange med verdensry: Sertillanges, Branly, Lapparent, Lemoine, Duchesne, Lejav, Rousselot, Ragon, Lechatelier og de Broglie. Hvad instituttet betyr for gjenerobring av den franske intelligens for katolisismen kan ikke vurderes høit nok: Uten det hadde «renouveau catholique» —bevegelsen i landet ikke været tenkelig.

— og fra deres ord vil snart en personlighet tre frem i så bestemte linier og med en karakter så utpreget, at man først forbavses og dernest bøyer sig i respekt for dens moralske, religiøse og intellektuelle holdning.

Det som først slår en er den ikke almindelige sjelfullhet, som aldri tangerer sentimentalitet, og den taktfullhet som sammen med en utpreget rettlinet og rettsindig dømmekraft åpenbarer sig i brevenes innhold. Otto av Habsburg er aldri redd for å vise sine følelser og for å la sitt hjerte tale. Således skriver han i et brev, adressert til borgermesteren i Virgen (en by som i likhet med mange andre østerrikske og ungarske byer har gjort ham til æresborger), i anledning en heftig ildebrand som har hjemmsøkt stedet: «Som æresborger i Virgen har jeg følt dette slag tungt. Hvor gjerne vilde jeg ikke komme alle dem til hjelp som i en tid som ellers er full nokk av ulykker har mistet alt de eiet. Kunde jeg idet minste som tegn på min sympati trykke hver enkelts hånd. — I har jo alle så ofte vist mig eders troskap —! og få sagt eder, hvor meget jeg tenker på eder i disse sørgelige dager —! Men også det er nektet mig og det bedrøver mig meget, at jeg kun kan sende eder et ganske lite bidrag til å formilde det grusomme slag. Jeg anroper Jesu Hellige Hjerte, som eders land har viet sig til i disse tunge tider, at det vil trøste og hjelpe sine trofaste sønner og efter denne store prøvelse sende sin rikeste velsignelse —!»

Ut av disse linier ånder en dyp evne til å kunde føle medlidenhet og en faderlig og alvårlig hengivenhet — men de bringer også bud om det som er Otto av Habsburgs sterke støtte og rikeste livsinnhold: hans opriktige tro. Og denne tro er ikke bare produkt av en slektstradisjon — den er frukten av en personlig overbevisning, som han vedkjener sig overfor hele verden som drivkraft til alle sine handlinger. Den er hemmeligheten ved hans moralske storhet. Som overbevisst og troende kristen — der er ikke et eneste brev, hvori han ikke påkaller den guddommelige barmhjertighet og det himmelske forsyn — er han kommet igjennem en tung og vanskelig barndom, som stadig har været rammet av store sorger og heller ikke har været forskånet for den rent materielle bekymring for økonomien — og kommet igjennem den uten å bli bitter eller hård i sindet. Alle prøvelserne har lert ham nødvendigheten av å stole helt på Gud og har modnet og utviklet alle de gode egenskaper i ham, og den besste hjelp har været gitt ham i skikkelsen av en mor, som mens hun stadig var og er utsatt for ondskap, bakvaskelse og beskyldninger helt har viet sitt liv til hans og hans søskens opdragelse.

Mot denne mor som mot minnet om sin far — «keiser-martyren» — har han stadig vist en rørende ærbødighet. Og den gir sig utslag i brevene — således skriver han til kommunen i Hochritz: «Hochritz' borgere kan alltid med stolthet notere i sine annaler, at deres komune var den første i Østerrike som ga den landsforviste mor, den med lidelser kronede enke efter keiser Karl, titlen av æresborger. For mig er den ære som er vist min elskede mor, en særlig stor glæde».

Det er ganske almindelig å læse beskyldninger både mot ekskeiserinne Zita og hennes sønn for ergjerighet og hovmot. Brevene forteller hvor uberegtiget disse beskyldninger er. Det er sant at Otto er og har alltid været sig bevisst at han er den fødte hersker og like fra han var liten har han alltid været preget av en sjelden viljesstyrke overfor sine omgivelser, likesom han aldri har glemt sin værdighet. Men denne holdning er så langt fra inspirert av hovmot at den tvertom har gitt ham en utviklet ansvarsfølelse, idet den for ham kun har været en forpliktelse til å skulde foregå andre med det gode eksempel. Man ser hvorledes denne ansvarsfølelse i brevene gir sig utslag som en sterk pliktfølelse — overalt kommer det frem at han bare lar sig lede av plikten og at den er hans absolutte herre. Og like fra han begynte å skjønne har denne plikt tilsagt ham å utdanne og fullkommengjøre sig til å bli en god keiser.

Meget intelligent av naturen og under en klok og målbevisst ledelse har han erhvervet sig et sikkert omdømme, som hans tilbaketrukne liv, fylt med studier og refleksjoner ytterligere har modnet. Hans brever viser en skarp iakttagelsessevne og hurtig oppfattelse, samt en ikke alminnelig hukommelse overfor sitt kunnskapsstoff. Enten han skriver til en kommune, en forening eller til en enkeltperson kommer det alltid frem, hvor godt han er orientert i alt som vedrører Østerrike — og hvor grundig han har satt sig inn i selve bortgjemte steders geografiske, politiske og økonomiske forhold. Om hvert enkelt lokalt spørsmål som forelegges ham har han en personlig mening og det lyser gjennom alt han skriver, at han har satt sig som formål ikke å stå fremmed overfor noet, som kommer hans elskede østerrikske folk ved.

Men han innskrenker sig ikke til bare å lære det å kjenne — ved utrettelig arbeide i selverkjennelse har han forberedt sig til å bli dets hersker. Det kommer navnlig frem i de brever som er adressert til katolske arbeidere — serlig klart i det som er rettet til katolske arbeider i Wenna, Tyrol, og som er datert 5te mai 1932, hvilket er bemerkelsesverdige fordi Dollfuss ennu ikke på den tid var kommet til makten. I dette utformer Otto av Habsburg klart og tydelig sine ideer om en reform av landets styrelse: «Dette år har minnet oss om, hvorledes det menneskelige samfund bør organiseres for å kunde oppfylle sin timelige og evige bestemmelse. De budskap som de store paver Leo XIII og Pius XI har utsendt er alltid i mine tanker . . . ja, rettferdighet er den eneste holdbare grunnvoll man kan bygge en stat på. Kun rettferdighet er istand til å hindre klassekampene. Kun rettferdigheten er istand til å forene alle i en felles bestrebelse for at menneskeheten kan nå sitt høje mål. Vi vil alle slutte oss sammen så vi — med Gud nådige hjelp — kan gjennomføre rettferdigheten for alle i vårt elskede land».

Altså — på et tidspunkt da der overhodet ikke var tale om Østerrike som korporativ stat — utkastet Otto som kristen fyrste og inspirert av de pavelege rundskrivelse tanken om den sociale og politiske reform, hvis gjennomførelse foregår nu. I andre

brever — til de katolske arbeidere i Innsbruck jul 34 og januar 35 — leser vi klare uttrykk for hvorledes han stadig oppmerksomt følger utviklingen i landet. I det han minner om sin far, som han betegner som «Volkskaiser», påkaller han de habsburgske tradisjoner: å støtte og beskytte de svake og undertrykte — å være hevet over partierne, så at det keiserlige regime kan stanse all partipolitikk og derved sikre en rolig og fredelig fremgangslinie.

Man forstår når man har lest disse brever, at så mange i det hårdt prøvede Østerrike med håp og fortrøstning ser hen til denne fyrste som tross sin ungdom eier en slik karakterstyrke og moralsk renhet i sine prinsipper — en slik dyp ansvarsfølelse og en slik pliktfølelse. Og man forstår «La Croix», når dette blad skriver: «Fred i Østerrike og dette lands konsolidering vil være en vinning for ja, en garanti for fredens bevarelse i Europa. Å gjenopbygge dette land som kristen og autoritær stat vil være å bygge en festning mot øst for vår civilisasjon. Å se gjeninnsatt på tronen en monark for hvem krigen er en forferdelighet og racefordommer og hat til andre nasjoner en ukjent foreteelse vil være å legge den første sten til et fredelig og enig Europa. Derfor retter den europeiske ungdom, som nu befinner sig imellem den herskende materi-

alisme og den våknende spiritualisme, sine øjne mot den landsforviste i Steenockerzell. En uforferdet kristen fyrste som vedstår sig å ha en sjel og modig hevder sin trosbekjennelse som livsanskuelse og direktiv, og som følger den vei hans plikt anviser ham — er et forbilled for den unge generasjon og står for den som et symbol på kristendommens seir over den kyniske materialisme».

Hvorledes er så stemningen der hvor det er avgjørende: i Otto av Habsburgs eget land —? Det er vanskelig å danne sig et sannhetstro billed av den — ti monarkistene gjør ikke meget propaganda. Deres organ: «Der Oesterreicher» har ikke større utbredelse. Folket har nu været under socialdemokratisk styre så mange år, at det ikke mer har noe klart billed av hvad monarkisk regjeringsform innebærer. Dog kan man spore stigende interesse for Habsburgernes historie og deres gjerninger. Der er utkommet flere populære bøker om dette emne, og både Ottos biografi som nu hans bok er blitt mottatt med megen oppmerksomhet i landet. Iøvrig har han i den aller siste tid tatt doktorgraden ved universitetet i Louvain, hvilket er blitt hilst med glede av den katolske presse i Østerrike som kommenterer med anerkjennelse at han har valgt en akademiske utdannelse fremfor den militære vei.

En betraktning

(av Johannes Jørgensen.)

Det er en dag som alle andre dage — ingen undres over den.

Solen er stået op allerede for fem timer siden, og himlen er strålende høi og blå. Solen skinner og varmer — mæktige gasmasser brænder som fakler tyve millioner mile borte — en glødende ball svinger den blå og grønne jord omkring sig gjennom eteren, som en gutt svinger en sten i en snor — jorden snurrer som en valse i et maskineri om sin egen akse, hvirvler sig rundt om sig selv som et kjempebarn, der morer sig med at dreje rundt på hælen, inntil det, ør i hodet, faller omkull — lydløst virker ufattelige kræfter over oss under oss, om oss, gjennom oss — og ingen undres derover.

Vinden suser og lufter svakt i mitt gardin — en mektig poppel blinker i solen med tusinder blanke blader som et tre, fuldt av små luer — lyset flimrer i glasserte tegl og i nye telefontråde av blankt kobber. Solen lyser i det brede spind av kobbertråde som i et hav — og langt, langt borte vet jeg, der er virkelige hav, ensomme strande med muslingskaller og mange hvite småsten og opdrevt tang og maneter, som tørkes i solen. Langt borte vet jeg også er store, grønne marker, fulle av gress og korn, av gule smørblomster og røde valmuer, og den som plukker de saftige blomster og de unge friske strå får duftende hender av å bære sin bukett hjem hender som dufter sødt og sunt og godt. Alt dette er således, og ingen undrer sig over det.

Barn leker i kjølige stuer, ler, får mat,

sover, gråter. Mennesker vandrer ad alle jordens veie. I millioner og millioner av hus går vandringsmenn i dette øieblikk op ad trapper og læser på dørenes navneplater, om de kan finne den, de søker. Byerne er fulle av vogne, havnene er fulle av skibe, en enslig vandrer knæler for et kors dypt inne i Schwarzsalds skoge, en missionær drager det siste sukk i sin stråhytte på en koralø midt i det stille Ocean. Tusinder av menners og kvinners leber møtes i dette øieblikk til det første kyss, hundred tusinder nyfødte utstøter det første skrik og i alle jordens byer er millioner familier gråtende samlet om dødslejer. Alt dette skjer og skjer og skjer uavbrutt og kan ikke annet end skje — men ingen undres over det.

Gud er i sin himmel, hinsides uendeligheten grense, og ser menneskehedens store skuespill tilværelsens årtusinder, rulle hen under sig. Han bøier sig ned over verden, som en kunstner over sit verk — som en kunstner, hvis verk er i støbeovnen, og som nu venter på at det øieblikk skal komme, da han kan knuse formen og se sin billedstotte stråle i nyskapt skjønnhet. Og han puster til ilden, blåsebelgene ånder sterkere og sterkere, flammerne buldrer, arbeidet skrider fremover, snart er årtusinders gjerning fullbragt.

Gud er i sin Himmel, satan i sit helvete. Gud sender sine engle, satan sine onde ånders hærskere. De vandrer iblandt oss, vi hører deres røst ved vårt øre og i vårt hjerte, hvert øieblikk råder og maner den ene, frister og lokker den anden, hvert minutt seirer den ene, taper den anden, gråter den ene, ler den andre. Jorden er full av usynlige kampe, av tapte slag, av halve nederlag, av stølte seiervindinger. Munker ber i ensomme klostre, fortvilede mennesker klynger sig op i avsides kamre, mens hestene gumler fredeligt i stalden ved siden av, druk-

Gjensidige

Norges eldste livsforsikrings-
og livrenteselskap.
Stiftet 1847.

ne menn raver langsomt gjennom skumle gater — menneskeheten kjemper faller, reises, løper, fanges, frelses — tilværelsens store vektskål vipper langsomt op og ned ned og op. Og ingen tenker derover.

Det er i dag en dag som så mange andre dage. Himlen er høy og skinnende blå, under alleenes grønne løv er der fullt av lyse drakter, elektriske sporvogner suser hen over asfalten. Hoit oppe i luften svinger en flokk av duer sig; langt borte er grønne marker, langt borte er havet. I uendelighedens hvite avgrunn våker Gud, og fra fortapelens sorte avgrunn speider satan. Eteren sitrer av usynlige krefter, mennesket vandrer henad sit liv som et insekt på et strå over sjøen, over ham er evighet, under ham er evighet, over ham er frelse, under ham er fortapelse, uodelige makter kjemper om hans udødelige sjel. Og ingen tenker derpå, ingen undres derover, ingen kaster sig ned på sit ansikt som Israels yppersteprest i det Allerhelligste og ofrer røkelse med skjelvende hender og skjelvende hjerter. Thi det er jo en dag som alle andre dage, en ganske simpel hverdag, en tirsdag en julidag i et år, der ikke er merkelige enn alle andre år, og som man formoder vil bli etterfulgt av hundreder og atter hundreder år, til de siste mennesker dør under den forkullede sol i den evige is. Dog stille — ikke en gang så langt tenker man! Ikke en gang over denne sin sidste skjebne undres det moderne, det oplyste, det frigjorte menneske.....

Ministrantene i Bergen reiser til Hardanger og tar sine søstre med:

Fra en meget ung korrespondent har vi mottatt følgende:

Når været først er strålende i Bergen, så er der vakre enn alle andre steder. Nu hadde været lenge været deilig og en dag drog ministrantene med noen av småpikene i skolen samt skolesøstrene på biltur til noget av det vakreste som finnes: Nordheimsund i Hardanger. Onsdag drog vi altså avsted i to store rutebiler.

Efter å ha bivånet den hl. messe, møtte vi på skolen. Der sang vi «Deilig er jorden», og da det var gjort, fikk vi en pose hver. Hvad den skulde brukes til skjønner nok al-

le. Veien var nemlig nokså humpet, og hvis en eller annen skulde være så uheldig å bli kvalm, var det best å være sikret. Så drog vi ned til bilen.

Solen skinte herlig, himlen var så blå så blå, og vi lo og sang hele veien. Idetheletatt, alt var som det skulde være Helligvis hadde ingen bruk for posene. Da vi var kommet halvveis, stanset bilene, og vi fikk en forfriskende «Hansabrus». Så fortsatte bilturen. En stund efter fikk vi se den herlige fossen «Brudsløret», som bærer navnet sitt med rette. Tiden gikk, og så var vi ved det bekjente Tokageilet. Stupet går bratt nedover, og vi bilte som på en avsats. Hardanger åpnet sig for oss med Folgefonna i glitrende sol, og frukttrær og syren i blomst langs vei og strand en virkelig opplevelse av diktet: «Der ånder en tindrendre sommerluft henover Hardangerfjords vanne». En halvtime hvilte vi i Nordheimsund, for så å reise videre til Øistese. Der gikk dagen med lystig lek, bare så altfor fort, for klokken fem måtte vi ta hjemveien fatt. Bilturen tilbake var like så strålende som om morgenen, likeså humøret. Vi var en flokk trette, men takknemlige og glade bilister som vendte tilbake til byen, og alle tenkte vi på hvor god Gud var mot oss, han som skapte denne herlige natur.

Når ministrantene en annen gang drar avsted på langtur, håper vi de da også vil ta oss piker med.

Nan.

Spørsmål og svar.

(Under denne rubrikk vil vår høitskattede medarbeider, mdr. Kjelstrup i Kristiansand, svare på spørsmål som innsendes av våre abonnenter og som kan påregne almen interesse).

10. Stigmatisasjonens hyppighet.

Spørsmål: Er stigmatisasjonen et hyppig optredende fenomen i den katolske Kirke?

Kirkehistoriker.

Svar: Ved stigmatisasjon forstås, som bekjent, en spontan fremtreden av Kristi sårmerker («stigmata» på gresk) på enkelte fromme kristnes legeme. Fenomenet blir ofte av utenforstående forskere, som på forhånd avviser enhver overnaturlig inngripen, forklart som en sykkelig forsterket psykisk innflydelse på et i forveien svakt legeme. Vi katolske kristne mener heller ikke at alle slike fenomener straks må betegnes som overnaturlige, men vi er overbeviste om at det forekommer tilfeller, hvor en slik naturlig forklaring ikke er fyldestgjørende og vi med sikkerhet tør tro at der foreligger en virksomhet av overnaturlige krefter.

Det er vanskelig å uttale sig om stigmatisasjonens hyppighet, da det historiske materiale som foreligger er sparsomt og det ganske sikkert forekommer tilfeller som unddrager sig offentligheten, fordi den stigmatisertes ydmykhet frykter alt som smaker av reklame og ostentasjon. Der er dem som mener at apostlen Paulus var stigmatisert, fordi han skriver: «Jeg bærer den herres Jesu sårmerker på mitt legeme» (Galat. 6,17). Denne slutning er imidlertid for rask og uten tilstrekkelig grunnlag.

Disse ord kan godt bare sikte til at den store apostel bar sår og merker efter de mishandlinger han hadde lidt for Kristi skyld.

Det første sikre tilfelle historien beretter om er Sankt Franciskus fra Assisi's stigmatisasjon. Han mottok de hellige sårmerker i året 1223 under en ekstase, og de var, ifølge øienvidners beretning, noget for sig selv — nemlig utvekster av kjøtt i form av nagler på hender og føter. Kirken feirer den 17. september det årlige minne om denne tildragelse som derved har fått en slags kirkeleg godkjennelse.

Den franske forsker dr. Imbert opregner 321 tilfeller av stigmatisasjon som han antar tør anses som virkninger av overnaturlig aksjon, men han mener at antallet i virkeligheten er betydelig større. Av disse stigmatiserte var bare 41 menn — alle de øvrige var kvinner. 62 av dem (både menn og kvinner) er blitt helgenkåret eller iallfall erklært for salige. Blandt disse skel nevnes: Sankte Margareta fra Cortona († 1297), Sankta Gjertrud (benediktinnernonne, † 1302) Sankta Klara fra Montefalco (augustinernonne, † 1308), Sankta Katarina fra Siena (dominikanersøster av den 3. orden, † 1380), Sankta Katarina fra Ricci (dominikanernonne, † 1589), Sankta Maria Magdalene dei Pazzi (karmeliternonne, † 1607) o. s. v.

Fra det 19. århundre kjenner man 29 tilfeller av stigmatisasjon. Mest kjent er augustinernonnen Anna Katarina Emmerich († 1824), eneboersken Maria Mørl († i Kaltern i Tirol 1868), bondepiken Louise Lateau († i Bois d'Haine i Belgia 1883 på en langfredag kl. 3 efterm.) og Maria Dominika Klara av det hellige Kors (dominikanernonne, † i Luxemburg 1895). Om et høist interessant tilfelle fra vårt århundre, den flamske bondepике Rosalie Put, forteller Johs. Jørgensen i sin bok «Guds kvern», hvor han gir en gripende skildring av hvad han så og oplevet under et besøk hos henne i 1909.

K. K.

Olsok-Valfarten

tegner iår til å bli en begivenhet. Der har hidtil meldt sig deltagere fra Hammerfest i Nord til Kristiansand i syd, hvorfra Mgr. Kjelstrup kommer for å holde prekenen i festandakten i St. Olavs Kirken. Alle trossfeller har anledning til å delta, og disse får også nyte godt av den moderasjon på jernbanen som St. Olavs Forbund har fått, mot snarest å melde sig hos sekretæren hr. Honore L. Barra i tlf. 24 426 eller pr. brev, adr.: Dronningensgt. 21, Oslo. Logi, frokost og aftens kan skaffes til en pris av kr. 5,00 pro persona, for et begrenset antal. Det gjælder derfor å melde sig snarest. St. Olavs forbunds Landsmøte blir det største hidtil i dets historie, og selve Valfarten blir et minne for livet. Hs. højærv. biskoppen vil forrette Pontifikalmessen med bistand av de Apost. Prefekter for Mellem-Norge og Nord-Norges Kirkedistrikter. Forøvrig er der satt op et rikholdig program, nærmere opl. fåes hos sekretæren.

Festsang til mgr. Witte

Molde d. 24ende juni 1935.

Hil dig Pater, Rom dig gav.
Over Trøndelag og Møre.
Ved vår helgen konges grav.
Overhyrdens stav å føre
Stort er kallet, men vi vet
Du har tro og kjærlighet
Og i nådens kraft du eier
Sikkert håp om seier.

Moldes menighet ikveld
Hylder dig, vår overhyrde
Ønsker dig av hjertet held
Kraft til kallets tunge borde.
Selv en mitras gull og glans
Skjuler tidt en tornekrans
For din gjerning her dig lønner
Våre varme bøtter.

I vår gamle kongestad
Får du nu ditt store virke
Der hvor våre fedre bad
Ved Sankt Olavs grav og kirke
Der i Norges metropol
Reis igjen vår bispestol
Ingensteds i Norge finner
Du så dyre minner.

I din ordens hvite skrud
Jesu og Marias hjerter
Signe dig som frelsens bud
Til å tenne troens hjerter
Se i tusen hjem her nord
Ventes sårt på livets ord
Gid den sanne tro må feire
Mange stolte seire.

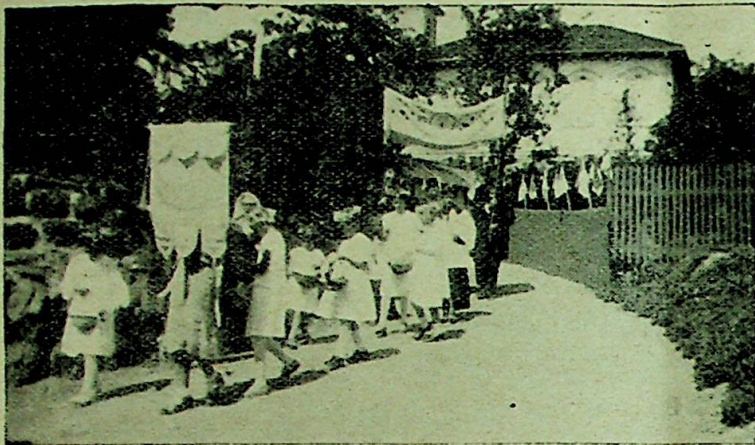
Herhjemme: —

Oslo. Navnene på de fire elever, som med så utmerket resultat har tatt middelskoleeksamen fra St. Sunivaskolen idet de er gått op som privatister er:

Anne Marie Bruhn, Lillian Grande, Hjordis Hadland og Maggie Sollie Sandum.

Arendal.

Så er da ferien begynt og barna har avsluttet sit skoleår og sine eksamener. Vår lille katolske skole, som forresten teller 15 barn, har ved samme anledning hatt en utstilling av elevenes arbeider i sløid og håndarbeide. Det var i sannhet forbausende å se hvad barna hadde prestert under de dyktige skolesostres og broder Olavs ledelse; de nydeligste rulleboder, andre småboder, trillebør, skamler etc. bluser og skjorter, som man kunde tro kom fra en øvet

Fra Kristi Legems fest i Arendal 1935.

syerske og mange andre både nyttige og morsomme ting vakte de talrike besøkendes udelte beundring til stor glede for barna selv og ikke minst for de dyktige lærere. Endda fikk vi ikke se alt hvad de utretter på skomakerfagets område, da de sko de halvsåler og steller på straks blir tatt i bruk; dette skyldes også broder Olavs undervisning og omfattes av barna med stor interesse. — Så hadde vi siste søndag Kristi Legems fest, som igjen etter flere års forløp blev feiret med høitidelig prosesjon med det Allerhelligste. Jeg tror ikke mange stasjoner her i Norge kan opvise et mer glimrende terreng for en sådan processjon enn den vakre hospitals have stotende umiddelbart op til kapellet, så man ikke behøver å bevæge sig på gaten eller noen offentlig plass. Veiret var varmt og strålende og jeg tror jeg kan si at hele vor menighet var mødt op for på denne måte og hyldet vor Frelser i Sakramentet. Det var i sannhet et vakkert syn, da presten med det Allerhelligste under den skjønnne baldakin skred frem gjennom den med blomster og flag prydede have med de hvitklædte blomsterstroende småpiker foran og da tilslut velsignelsen blev git fra det høit liggende alter var vi alle betatt og taknemlig for å høre en Kirke som forstår å gjøre sindet mottagelig for alt det skjønnne den tar i sin tjeneste for å stemme sjelen til den dypeste andakt og tilbedelse. S. B.

Molde. Mandag d. 24ende juni var en stor festdag for Moldes katolske menighet. Man feiret nemlig da høyerværdige pater Wittes utnevning til prefekt for Mellem-Norges kirkedistrikt. — Kl. 7 var det andakt i St. Sunnivakapellet — og glæden var stor da vi så mgr. Witte komme inn i kirken, for fæste gang iført sin vakre prefektkledning. Straks efter andakten samledes vi med våre kjære St. Karl Borromæisøstre i festlokalet som var vakkert dekorert i gule, hvite og lilla farver. — Efter at prefekten hadde innfundet sig og tatt plass holdt pater Stelzmann en varmt følt tale, idet han tolket menighetens glæde over den store ære som var blitt overhyrdet til det og ønsket ham Guds rike velsignelse i arbeidet. Efter talen blev der overrakt mgr. Witte to vakre rosenbuketter — den ene fra St. Elisabethforeningen ved fru kammerherreinne Dahl — den annen på menighetens vegne ved fru disponent Folke Olsen. Man avsang en festsang (inntatt annetsteds i bladet. Red. anm.) og dermed var den officielle mottagelse forbi og man gikk til bords. Ved bordet blev holdt flere taler bl. a. av disponent Olsen og justermester Ottesen som begge talte for vår avholdte overhyrde. Festen fortsatt en stund utover i de hyggeligste former og til slutt holdt mgr. Witte en gripende tale til menigheten hvori han særlig ba om alles forbønn. — Det glædet oss alle i vår lille menighet at vi i denne feststund kunde vise vår kjære overhyrde hvor innerlig vi holder av ham og hvor opriktig vi ønsker å kunde hjelpe ham å bære om enn en ringe del av alle de byrder som hans høje kall medfører. Og da vi hadde avsluttet festen gikk vi taknemlig hjem og flettet denne uforglemmelige aften inn i vår minnekrans.

Hj. D.

Oslo — Hamar.

I tindrende sol og strålende humør reiste Maria-kongregasjonen søndosmorgen ledsaget av sin trofaste opofrende søster Louise Emma i to fylde Schøyens «buss» til Hamar for å feire Kristi Legems fest. Denne gang hadde man også den glede at priorinnene fra St. Josephs Institutt og Vor Frue Hospital var med, da de fulgte en gammel innbydelse fra Karl Borromeussøstrene til å bese deres klinikk. En kort rast blev holdt ved den historiske bygning på Eidsvoll, hvor et vers av fedrelandssangen blev sunget. Et skjeldent vakkert syn avga trakterne langsmed Mjosa, som de lå der så herlig friske og grønne efter et kraftig regnskyll. I god stemning og uten uheld ankom vi så til «St. Torfins» kapel, hvor alt ute og inne vidnet om at kjærlige hender hadde forberedt alt til Herrens fest. Efter en hastig frokost begav vi oss til Messen, som blev lest i haven, hvor alteret var opsatt i den nye liggehall, der nu blev innviet på denne skjønnne måte. — Messen blev lest av Pater Cadart og sognepresten Pater Alby talte over dagens tekst: om Frelserens kall til Peter — det serlige krav der blev stillet til hans kjærlighet, hans svar, og hans tro opfyldelse av sitt løfte. Efter messen var det så sakramentsprosesjon, og velsignelsen lystes fra et alter reist på hospitalets trapp og senere i kapellet hvor man sluttet prosesjonen unner tonerne av «Store Gud vi lover Dog» — Ved middagsbordet takket sognepresten alle som var møtt op, — der var nemlig tilreisende også fra Raufoss, Gjøvik, Hadals bruk og to helt fra Kjøbenhavn. Et telegram fra Kongregasjonens præses Mgr. Irgens, der for tiden opholder sig i Paris vakte jubel og blev øieblikkelig besvart. Et brev fra Père Béchaux, vår forhenværende præses, som aldrig glemmer oss ved noen anledning, var siste pluss til fulkommen tilfretshed. Senereutflukt til den engang så stolte domkirkes ruiner hvor en bønn blev bedt for gjenoprettelsen av den gamle Moderkirke, og en rask tur i de vakre omgivelser med Pater Cadart og de elskverdige søstre som ledere. En hyggelig stund som gjæster hos søstrene, derefter aftenandakt, og så — oppbrudd — Hjemreisen blev forkortet med sang under hele veien. Det var en dag fylt av Herrens solskin. Med hjertet fuldt av takk, sendes søstre — geistlige og de andre, der gav tid og kræfter for å gi sine gjæster en så festlig mottagelse — vår besste hilsen

M. R.

Vår Feriekoloni.

Bidrag 23/6—30/6.

Fru S. K.	kr.	10.00
S. L. K.	»	5.00
Fru P.	»	20.00
S. S.	»	5.00
Frk. M. Knudtson	»	100.00
M. M.	»	2.00
K. L.	»	5.00
J. Ch. — V.	»	20.00
C. M.	»	5.00
K. H. & S. H.	»	10.00
M.	»	15.00
Y.	»	5.00
Fru W.	»	5.00
Ialt kr.		207.00

Ialt innkommet kr. 1272.00.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Telf. 10877, OSLO.